

Naslovnica > **Biznis** > Gospodarstvo

BRANKO MILAN...

U globaliziranom svijetu državljanstvo postaje sudbina

Milanović će sutra u Zagrebu održati i promociju svoje knjige "Dobitnici i gubitnici: kratka i osebujna povijest globalne nejednakosti"

18. SVIBNJA 2018. U 20:43 | 0 KOMENTARA | 633 PRIKAZA

Foto: Zeljko Lukunic/PIXSELL

AUTOR
**Nataša
Vlašić
Smrekar**

PODIJELITE
ČLANAK

2

Održavati proces globalizacije, ali ne očekivati da će ona svima pomoći; poboljšati domaću redistribuciju jer globalizacija nije dobra za sve; očekivati da će se nastaviti pomak relativne ekonomske moći prema Aziji; popraviti kvalitetu i pristup obrazovanju, investirati u javno školstvo; proširiti **vlasništvo nad kapitalom**; oporezivati nasljeđe; ne "ubiti" migraciju, ali učiniti je politički vidljivijom (smanjiti migrantska prava), uvažiti da je Europa neraskidivo povezana s područjem koje seže **od Maroka sve do Kine** i reformirati financiranje političkih stranaka i izbora.

NA PREKRETNICI

Rastaće li Trump svjetski poredak ili ne želi biti budala u eri globalizacije?

To su glavne poruke koje će sutra sa svog predavanja o globalnoj nejednakosti i njezinim političkim implikacijama u sklopu gostovanja na Subversive festivalu u Zagrebu hrvatskoj javnosti poslati **Branko Milanović**. Višegodišnji glavni ekonomist Svjetske banke, predavač na newyorškom City Universityju koji je u Sjedinjenim Državama napravio svjetsku karijeru s beogradskim doktoratom, ekonomist je čije se ime spominje uz ime Thomasa Pikettyja i na kojega se u svojim intervjuima poziva **Noam Chomsky**.

Milanović će sutra, osim predavanja, održati i promociju hrvatskog izdanja svoje knjige "Dobitnici i gubitnici: kratka i osebujna povijest globalne nejednakosti" koju je objavio ugledni Tim press.

Upravo se čita...

24

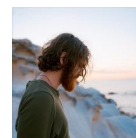

DAVORIN ŠTETNER

Poljska mu dala ideju: 'Svima bi u Hrvatskoj plaće skočile za pola'

TREBA NAM DRUŠTVO

Objedovanje u samoći je okidač za nezadovoljstvo...

OTKRIVANJE

Uskoro bi mogao biti riješen jedan od najvećih misterija svi...

2458 prikaza

NOVE PREPORUKE

Stručnjaci objavili 10 pravila kako živjeti zdravije! Evo što...

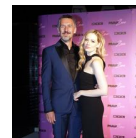
21920 prikaza

PRIPREME U TIJEKU

Obitelj Jelene Veljače očekuje velika promjena

9762 prikaza

EJ BRANKA, BRANKA...

Mladen Grdović u novoj drami: Brankica će mu uzeti sve?

NE STOJE SVAKOME

Branko Milanović poslao mi je prezentaciju svog predavanja neposredno uoči putovanja u Hrvatsku, a nekoliko mjeseci nakon što je Večernji list objavio ekskluzivni intervju s njim u povodu izlaska ove knjige. Već prvi pogled na prezentaciju, prepunu grafikona, potvrđuje da, kao što je i izjavio, zbilja iznimno voli brojke, ali kad shvatite što znače sve te krivulje i pokazatelji, kad se te brojke i percentili udruže s Milanovićevim tumačenjem socijalnih **nejednakosti i problema**, dobivamo duboke i uzbudljive uvide u ekonomsku stvarnost modernog svijeta.

Samo za ilustraciju: jedan od grafikona, koji pokazuje koliko je današnji svijet nejednak, otkriva da je pet posto najsiromašnijih Amerikanca u boljoj poziciji nego više od dvije trećine svjetskog stanovništva, da **najbogatiji Indijci** (a riječ je o 50 milijuna ljudi!) imaju isti per capita dohodak kao i najsiromašniji stanovnici SAD-a i da Brazil predstavlja svijet u malom jer je u ovoj zemlji raspodjela dohotka iznimno neegalitarna što znači da u toj zemlji žive neki od najsiromašnijih, ali i neki od najbogatijih ljudi na svijetu.

Drugi graf otkriva da je 2002. godine dohodak **23 posto kineskog stanovništva** ulazio u raspon američkih prihoda, dok već 2013. godine čak 70 posto Kineza ulazi u raspon američkih prihoda! Svoju analizu ekonomske nejednakosti u globaliziranom svijetu Branko Milanović zaokružit će na zagrebačkom predavanju političkim implikacijama ovog fenomena i popisom konkretnih mjera koje predlaže kao izlaz iz vrtoglave spirale teško shvatljivih razlika u svijetu u kojem najbogatijih deset posto drži 56 posto globalnog dohotka, dok najsiromašnijih **10 posto** raspolaže sa samo 0,7 posto globalnog dohotka.

Porezi na razini EU

Riječ je o socioekonomskim mjerama iz domene nacionalnih vlada koje bez velikih potresa mogu smanjiti socijalni jaz i napetosti koje proizlaze iz njega. Koliko je to važno, američki je ekonomist već upozorio u intervjuu Večernjem listu istaknuvši da je upravo rast nejednakosti učinio mogućim **Prvi svjetski rat**. Tada je, kao što je rekao, postojala relativno jasna veza između rastućih nejednakosti u vodećim zemljama prije 1914. godine, potrebe da se investira vani, da se onda kontroliraju ta strana tržišta i od njih naprave protektorati ili kolonije, a takva je imperijalistička konkurencija otvorila put ratu.

No, da bi se neke od političkih mjera koje predlaže Milanović primijenile, poput poreza na nasljedstvo, viših poreza na dohodak od vlasništva ili novog načina financiranja stranaka, pogotovo u SAD-u, trebalo bi raskinuti čvrstu sponu političke i ekonomske moći koja je i u najrazvijenijim zemljama svijeta omogućila pojavu **plutokracije**, oligarhije ili populizma.

Demokracija ne može opstati u snažno polariziranom društvu koje je izgubilo svoju srednju klasu i u kojem su interesi i način života više klase veoma različiti od onih siromašnijih, upozorava američki ekonomist koji je ove godine odbio sudjelovati na Svjetskom ekonomskom forumu u Davosu jer, kako je rekao, elita može pomoći **radničkoj klasi** i riješiti nejednakost tako da koristi istu lobističku moć i novac koji je u proteklih četvrt stoljeća koristila da pomogne sama sebi, ali to ne čini.

ANALIZA

Davos - simbol globalizacije ili mjesto gdje je narod izdala elita

Problem je doista ogroman: s jedne strane, globalnu nejednakost ne može se "liječiti" na globalnoj razini jer ne postoji svjetska vlada koja će primijeniti politička oruđa. S druge strane, mogućnosti pojedinačnih zemalja da vode samostalnu ekonomsku politiku vrlo su ograničene u uvjetima globalizacije.

Na primjer, zbog viših poreza na dohodak od vlasništva bogati su spremni spakirati kofere i zajedno sa svojim kapitalom preseliti se u drugu zemlju, što je primjerice izveo francuski glumac **Gerard Depardieu** preuzevši rusko

**Hlače kakve nosi
ljepotica iz
Dubrovnika veliki su...**

državljanstvo kad se u Francuskoj pokušalo nešto slično. Poreze bi se u tom slučaju, predlaže ekonomist, moglo ujednačiti na razini kao što je Europska unija.

Nema sumnje da bi takvu politiku bilo teško provesti, ali ima li tome alternative? I što bi ona bila?

Ekonomska nejednakost već je odigrala veliku, ako ne i glavnu ulogu pri pojavi **Trumpa i Brexita**. Američki poduzetnik i šoumen koji je na predsjedničku poziciju uzjahao na valu populizma, kao i izlazak Britanije iz EU, manifestirali su se kroz ksenofobiju, rasizam i nacionalizam, ali do ovih je kulturoloških manifestacija došlo tek nakon što je izbila ekonomska kriza.

Upravo je kriza istaknula tko su dobitnici, a tko gubitnici globalizacije, što je jedno u nizu pitanja na koje Milanović odgovara u knjizi. Tko je najbogatija osoba svih vremena? Kako bi se brak Ane Karenjine s Vronskim odrazio na njezin životni standard? Je li socijalizam bio egalitaran? Zašto je Marx pogriješio? Tko su harage? Koliko je vašeg dohotka određeno mjestom rođenja? Gdje se na ljestvici globalne raspodjele nalazite vi? Postoji li globalna srednja klasa... još su neka pitanja kojima se bavi.

Od kamata u antičkom Rimu, preko demografije Pariza u 13. stoljeću do siromaštva u suvremenom svijetu, on analizira različite tipove ekonomske nejednakosti – onu između građana unutar pojedine države i onu među različitim zemljama – i posebno istražuje globalnu nejednakost. Razlog je jednostavan: globalizacija je snažan i nezaustavljiv proces koji – **voljeli ga ili mrzili** – utječe praktički na svaku osobu na svijetu i njezin prihod. Zato, želite li razumjeti suvremeni globalni poredak, želite li shvatiti kako činjenica da je siromašni kineski seljak postao radnik u tvornici utječe na vaš život, Milanović će vam pomoći. Ako zazirete od formaliziranog ekonomskog rječnika, nema razloga za brigu. Štivo je pitko jer je američkom ekonomistu srpskih korijena, kao što je rekao u ranijem intervjuu – citirajući Krležu koji je napisao da je nered u pisanju rezultat nereda u glavi – važno komunicirati sa širokom publikom. Pa koga je to globalizacija pomazila, a koga ošinula? Dobitnici globalizacije su **srednja klasa** u Aziji te onih jedan posto najbogatijih u svijetu. Gubitnici su srednja klasa i radnički slojevi na Zapadu čije su realne zarade stagnirale zbog konkurencije iz Azije i istočnoeuropskih zemalja. Unatoč tome što je globalna nejednakost visoka i viša nego ikad prije, ona se smanjuje zbog naglog razvoja Indije i Kine. Istodobno, nejednakost između država i unutar pojedinih nacija – kako na bogatom Zapadu tako i u drugim dijelovima svijeta – raste. Ubrajate li se među siromašne, uzalud trčite, nikakav vam ekonomski sprint, pa bio on i daleko iznad razina koje obećava **ministar Marić**, neće biti dovoljan da stignete bogate.

Provokacija bogatima

"Ako **BDP** po stanovniku u SAD-u raste za samo 1 posto, indijski bi trebao rasti po stopi od 17 posto (što je gotovo nemoguće), a kineski 8,6 posto, samo kako bi se zaustavio daljnji rast apsolutnih razlika u dohocima", piše Milanović. Istina, siromašnih je manje nego prije, ali zbog toga ipak ne treba likovati, jer riječ je o vrlo nisko postavljenoj granici siromaštva, na niti dva dolara dnevno.

"Da bi zaradili istu količinu novca koju najbogatiji zarade u godini, najsiromašniji moraju raditi dvije stotine godina", piše Milanović koji je doktorirao na socijalnim razlikama 1987. godine u komunističkoj Jugoslaviji u kojoj je egalitarnost bila sastavni dio ideologije.

Tema ekonomske nejednakosti bila je provokacija tada u **Beogradu**, ali i danas je u Washingtonu. On prepričava kako mu je čelnik prestižnog think-tank sa sjedištem u glavnom američkom gradu rekao da nije izgledno da će financirati istraživanje koje u svom nazivu ima nejednakost u bogatstvu. Financirat će istraživanje o siromaštvu jer tako mogu pokazati spremnost da pomognu svojim novcem, ali nejednakost je bogatima nezgodna jer postavlja pitanje opravdanosti nečijeg bogatstva.

Ova politički vruća tema postala je još vruća s jačanjem migracijskih procesa. Na sva teška pitanja o uzrocima migriranja, o ratovima, gladi ili političkom progonu autorov jednostavni ekonomski odgovor čini se najobuhvatnijim: "... u neegalitarnom svijetu u kojem je razlika u **dohocima** između država velika, a informacije o tim razlikama dostupne svima, migriranje je racionalan odgovor na goleme razlike u standardima života u svijetu". Trumpovi zidovi, Orbanove bodljikave žice, europski gliseri na Mediteranu jalovi su pokušaji koji koštaju tisuće ljudskih života.

Antimigracijska se bitka, tvrdi nagrađivani **ekonomski teoretičar**, ne može dobiti na duge staze nastavi li globalizacija istim smjerom. I na "trilemu globalizacije" koja se tiče pitanja kako nastaviti s globalizacijom, dok su razlike u prosječnim dohocima između država velike i u porastu, a međunarodna je mobilnost rada iznimno ograničena, Milanović nudi jednostavan odgovor: "želimo li nastavak sve čvršće integracije ekonomija i ljudi, moramo ili podići dohotke siromašnih ljudi u državama u kojima trenutno žive ili će oni u sve većem broju stizati u bogate države".

U Hrvatskoj je nejednakost porasla nakon osamostaljenja, ali ta je nejednakost na nivou drugih srednjoeuropskih država i nije ni blizu ukrajinskoj ili ruskoj. Građani ipak imaju percepciju veće nejednakosti, zbog egalitarne socijalističke prošlosti i zbog loših privatizacija i tajkunizacije u zemlji. "Državljanstvo je sudbina jer jamči visok ili nizak dohodak", piše Milanović, čega su očito posebno svjesni sugrađani koji se iseljavaju. Državljanstvo i dohodovni razred roditelja objašnjavaju **80 posto dohotka** pojedinca, a samo 20 posto ovisi o rodu, godinama, rasi, sreći i, na koncu, radu i trudu.

A što ako rad i trud ne popravljaju dohodak ni za tih nekoliko sitnih postotaka? Eto odgovora vlastima. U dvije riječi: pravedan razvitak. Preporuke kako postići takav razvitak, iz pera nekadašnjeg glavnog ekonomista Svjetske banke, na raspolaganju su.

APEL ZA POMOĆ

'Imam učenika koji živi s majkom od 200 kuna mjesečno, ovu zimu bio je polugol...'

RITAM GRADA

Kopanje po kontejnerima pokazuje kako bijeda slama ponos i nelagodu

PLENKOVIĆ U DAVOSU

'Moramo voditi računa o svim mogućim posljedicama globalizacije i integracije'

KLJUČNE RIJEČI

siromaštvo porezi dohodak globalizacija Branko Milanović

VIP izdvaja za Vas

Samsung Galaxy Xcover 4 sivi uz Vip tarifu Mobilna M,...

969 kn

Saznaj više

HUAWEI

Huawei P Smart zlatni uz Vip tarifu Mobilna M, ugovor na 24mj

1.209 kn

Saznaj više

HUAWEI

Huawei P Smart crni uz Vip tarifu Mobilna M, ugovor na 24mj

1.209 kn

Saznaj više

Napišite prvi komentar!

Za komentiranje je potrebna prijava/registracija. Ako nemate korisnički račun, izaberite jedan od dva ponuđena načina i registrirajte se u par brzih koraka.

PRIJAVITE SE

PRIJAVITE SE

Preporučujemo

24SATA

'Marš, mogu s tobom što hoću; Osakatit ću te, ja te hranim...'

24SATA

'Prednost branitelju ako ima bodove kao i najbolji kandidat'

24SATA

Stručnjaci: Meghan pokazuje da je superiorna nad Harryjem

24SATA

Otplaćujete kredit? Kamate bi vam od srpnja trebale biti niže

Još iz rubrike Biznis

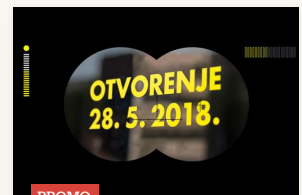
PROMO

Kaufland podržava domaće

LJESTVICA KONKURE...

Ispred nas Slovenci, Rumunji, Bugari, Mađari...

PROMO

Nova RBA poslovnica na vidiku

Oglašavanje
Impressum
RSS

[Poslovni.hr](#) [Ordinacija.hr](#) [Diva.hr](#) [Agrobiz.hr](#) [Lokalni.hr](#) [Njuskalo.hr](#) [24sata.hr](#) [Pixsell.hr](#)
[Mojkvart.hr](#) [Goal.com/hr](#) [Express.hr](#) [Klokanica.hr](#) [Gastro.hr](#) [Miss7](#) [Autostart.hr](#) [Joomboos](#)
[Popusti!](#)

mrežama:

Vecernji.hr koristi kolačiće za pružanje boljeg korisničkog iskustva, funkcionalnosti i prikaza sustava oglašavanja. Cookie postavke mogu se kontrolirati i konfigurirati u vašem web pregledniku. Više o ovome možete pročitati [ovdje](#). Nastavkom pregleda web stranice vecernji.hr slažete se sa korištenjem kolačića. Za nastavak pregleda i korištenja web stranice vecernji.hr kliknite na "Slažem se".

SLAŽEM SE